

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE COMMISSIE RUIMTE EN GROEN, GEHOUDEN OP 17 FEBRUARI 2003 IN HET PROVINCIEHUIS te Utrecht

Aanwezig:

Dhr.drs. R.P.F. Bijkerk (voorzitter), dhr. J. van Bergen (gedeputeerde), dhr.drs. J.P.J. Lokker (gedeputeerde), dhr.dr. J. Streng (gedeputeerde), dhr. G. van den Berg (SGP), dhr. J. Binnekamp (VVD), mw. mr. M.L.A.A. de Bont-de Krom (CDA), dhr. H.H. van den Broek (CDA), dhr.drs. A.J. Ditewig (VVD), mw. M. Haak-Griffioen (ChristenUnie), dhr. J.F.M. Kloppenborg (GL), mw. J.C. Kramer (PvdA), dhr. dr. B. Levering (PvdA), dhr. C.G.J. van den Oosten (VVD), mw. A.H. Raven (CDA), dhr.mr. S.D. Renzema (D66), dhr.ir. J.S. Rüter (GL), dhr.ir. M.W. van der Sande (GL), mw. drs. R.M. Stadhouders (CDA), dhr.ir. B.A. Witteman (SP) en mw. Th. de Wit (D66);

Afwezig:

Mw. mr. C.T. Begemann (PvdA), dhr. Jac. Dekker (INWP), mw. drs. N. Fotinos (AF), mw. M.H.M. Knipscheer (VVD) en mw. S.D. Oosterhuis (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Dhr.drs. F. Zantkuijl (interim-directeur dienst Ruimte en Groen), dhr.ing. R. Jonge Poerink, dhr.ir. C.H. Rademaker, mw. J. Sellink, dhr.drs. E.J. Versloot, mw.drs. J.J.C. Stam (secretaris), mw. M. Breebaart en mw. G. van Weerd (verslag).

Sprekers bij agendapunt 3:

De heer Huijgen (wethouder gemeente Bunschoten), de heer E. Schuler van de werkgroep Zeist-West e.a. natuur- en milieugroepen, de heer B. Rosendaal (wethouder gemeente De Ronde Venen), mevrouw M. Verburg (wethouder, namens de RO-collega's Westelijk Weidegebied), de heer P. Greeven, (Milieugroep Zeist en Milieudefensie), de heer J. Hogeboom (Natuur- en Milieufederatie Utrecht), mevrouw D. Scheffer (wethouder gemeente Lopik), de heer H. Kemner (wethouder gemeente Leersum).

Gasten: ca. 45 gasten.

Voorafgaand aan de vergadering is een presentatie gegeven van de hele procedure van het streekplan en daarmee duiding van het behandelingsvoorstel. De daarbij getoonde sheets worden hierbij gevoegd (bijlage 1).

1. Opening

De voorzitter, de heer Bijkerk, opent de vergadering met een woord van welkom.

2. Mededelingen

Deze commissievergadering heeft een bijzonder karakter. Het college zal zich terughoudend opstellen tijdens de behandeling: het primaat ligt bij een gedachtewisseling tussen de statenfracties.

Portefeuille dhr.dr. J. Streng

3. Eerste concept van het ontwerpstreekplan

De voorzitter meldt dat een tiental personen gebruik wil maken van het spreekrecht ten aanzien van het voorliggende concept ontwerpstreekplan. Nadrukkelijk stelt hij dat het hier nog niet gaat om het recht tot inspreken. De inspraakronde over het ontwerpstreekplan komt pas in een latere fase aan de orde.

Hij heeft het woord aan de volgende sprekers.

De vertegenwoordigers van de gemeente Zeist laten desgevraagd weten dat er sprake is van een misverstand. Beiden hebben zich niet als spreker aangemeld.

Wethouder Huijgen van de gemeente Bunschoten heeft een schriftelijke reactie naar aanleiding van voorliggend ontwerpstreekplan opgesteld en leest deze voor. Korthedshalve zij hiernaar verwezen (bijlage 2).

De heer Schuler van de werkgroep Zeist-West leest namens de samenwerkende natuur- en milieugroepen van Driebergen en Zeist een schriftelijke reactie voor, naar aanleiding van voorliggend ontwerpstreekplan. Korthedshalve zij hiernaar verwezen (bijlage 3).

Wethouder B. Rosendaal van de gemeente De Ronde Venen heeft een schriftelijke reactie naar aanleiding van voorliggend ontwerpstreekplan opgesteld en leest deze voor. Korthedshalve zij hiernaar verwezen (bijlage 4).

Wethouder mevrouw M. Verburg heeft namens de RO-collega's uit het Westelijk Weidegebied een schriftelijke reactie opgesteld naar aanleiding van voorliggend ontwerpstreekplan en zij leest deze voor. Korthedshalve zij hiernaar verwezen (bijlage 5).

De heer Greeven, namens de Stichting Milieuzorg Zeist, heeft naar aanleiding van voorliggend ontwerpstreekplan een schriftelijke reactie opgesteld. Hij leest deze voor. Korthedshalve zij hiernaar verwezen (bijlage 6).

De heer Hogeboom heeft namens Natuur- en Milieufederatie Utrecht een schriftelijke reactie naar aanleiding van het ontwerpstreekplan opgesteld. Hij leest deze voor. Korthedshalve zij hiernaar verwezen (bijlage 7).

Mevrouw Scheffer, wethouder van de gemeente Lopik, heeft naar aanleiding van voorliggend ontwerpstreekplan een schriftelijke reactie opgesteld. Zij leest deze voor. Korthedshalve zij hiernaar verwezen (bijlage 8).

De heer H. Kemner, wethouder van de gemeente Leersum, wil naar aanleiding van voorliggend ontwerpstreekplan ingaan op de contingenten woningen. De gemeente Leersum mag van de provincie Utrecht 125 woningen bouwen, hetgeen 1/3 deel is van het woningbouwprogramma in het huidige streekplan. Dat betekent voor deze kleine gemeente een forse reductie. Wil de gemeente komen tot een evenwichtige opbouw en samenstelling van de gemeente, dan zal er toch een geschikt woningaanbod voor alle categorieën moeten zijn. Echter, er blijft voor de gemeente weinig speelruimte over, wanneer slechts een klein contingent woningen wordt toegestaan. Spreker pleit derhalve voor een pakket woningen voor zijn gemeente, weliswaar binnen de rode contour, maar wel op maat gesneden.

Voorts mist hij in voorliggend ontwerpstreekplan nadere argumentatie van de provincie. Zo heeft de gemeente Leersum ervoor gepleit om de oorspronkelijke uitbreidingslocatie, gezien de bijzondere

natuurwaarden in dat gebied, niet te benutten, maar woningbouw elders te situeren. Echter, niet wordt uitgelegd waarom deze wens van de gemeente niet door de provincie wordt gehonoreerd. Nogmaals vraagt hij hiervoor bijzondere aandacht.

Uitgedeeld wordt een brief van de gemeente Leersum d.d. 17-2-2003 gericht aan GS en Dienst Ruimte en Groen; onderwerp ambtelijke reactie n.a.v. concept ontwerp streekplan (zie bijlage 9).

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de fracties.

De heer V.d. Oosten is van oordeel dat de provincie Utrecht in de komende streekplanperiode met twee bedreigingen wordt geconfronteerd.

Een daarvan heeft betrekking op de infrastructuur. Dagelijks worden mensen geconfronteerd met vastlopend verkeer, met name in het woon-werkverkeer. Zijn fractie is van oordeel dat er in voorliggend 1^e concept van het ontwerpstreekplan te weinig maatregelen worden aangekondigd om die verkeersknelpunten op te lossen. Weliswaar wordt op de pagina's 33 en 34 ingegaan op de doorstroming op de regionale wegen die te wensen overlaat en op de verkeerscongestie, vooral bij kruispunten en aansluitingen op de autosnelwegen hetgeen o.a. door middel van spits- en plusstroken kan worden verbeterd. Tevens wordt gemeld dat de situatie in de provincie zodanig is dat op termijn capaciteitsverruiming in de vorm van wegverbreding nodig zal zijn. Zijn fractie is het met dit laatste punt van harte eens, echter, dat moet niet op de langere termijn gaan gebeuren, maar juist op korte termijn. Spreker wijst erop dat vele snelwegen in Nederland vanaf 1950 dezelfde breedte hebben, terwijl de verkeersintensiteit enorm is toegenomen.

Spreker stelt dan ook voor hoofdstuk 5 aan te passen; er dienen duidelijke termijnen te worden gekoppeld aan de verbeteringen van de verkeersverbindingen in de provincie Utrecht.

Op pag. 34 wordt geen melding gemaakt van de aanleg van rondwegen om gemeenten heen, terwijl de praktijk leert dat daardoor het verkeer in kernen kan worden ontlast. Hij verzoekt ook dit punt alsnog aan voorliggend plan toe te voegen.

Een tweede bedreiging in de komende streekplanperiode noemt spreker het achterblijven van het woningbouwprogramma. Spreker wijst in dit verband o.a. op Vreeswijk waar 400 nieuwe woningen mogen worden gebouwd, terwijl zich 3000 potentiële gegadigden hebben laten inschrijven. Hij vindt dit onacceptabel en vraagt zich af waarom het woningbouwprogramma met grote achterstanden wordt geconfronteerd.

Aangegeven wordt dat er in de komende streekplanperiode 65.000 woningen zullen worden gebouwd. Van dit aantal kunnen er 37.000 woningen als restcapaciteit worden gebouwd. Aan het einde van de streekplanperiode is er sprake van een "aanvaardbaar woningtekort", aldus voorliggend plan. Spreker verwijst naar de nota "Ruimtelijke keuzen op hoofdlijnen" die in juni 2002 door de staten werd vastgesteld. Daarin werd gemeld dat er 34.000 woningen in restcapaciteit zouden worden gebouwd. Hij vraagt waarom er in zo'n korte periode nu een ander aantal woningen wordt genoemd.

In de nota "Ruimtelijke keuzen op hoofdlijnen" werd tevens melding gemaakt van 18.500 woningen in inbreidingslocaties. In voorliggend ontwerp streekplan wordt uitgegaan van 25.000 woningen in inbreidingslocaties. Zijn fractie is voorstander van inbreidingslocaties, echter, onderkend moet worden dat inbreidingen vaak kostbaar zijn en langdurige procedures vergen. Veelal resulteert dit in de bouw van duurdere woningen die voor starters niet haalbaar zijn. Zijn vraag is of een actuele inbreidingsgetal van 25.000 niet te hoog is.

Opmerkelijk is voorts dat het aantal te bouwen woningen in Rijnenburg steeds verder blijft dalen o.a. door de waterbergingsproblematiek. Wanneer er slechts een beperkte woningbouwlocatie in Rijnenburg wordt gerealiseerd, dan is de kans groot dat er in een volgende streekplanperiode opnieuw naar een nieuwe woningbouwlocatie elders moet worden gezocht. Zijn fractie is daarop

tegen. In de komende planperiode moet het noodzakelijk geachte aantal woningen daadwerkelijk in Rijnenburg worden gerealiseerd.

Spreker gaat voorts in op de Strategische Gebieds Perspectieven (SGP), die door gemeenten zijn opgesteld. Al eerder heeft zijn fractie, evenals de CDA-fractie, laten weten sterk te hechten aan de insteek van gemeenten en deze als een zwaarwegend advies voor het streekplan te willen beschouwen.

Zijn fractie wil graag vernemen waar opvattingen van gemeenten al dan niet stroken met die van de provincie. Wanneer een SGP niet in het streekplan wordt verwerkt, dan staat zijn fractie op het standpunt dat dit ook duidelijk moet worden gemotiveerd. Echter, in het voorliggende document ontbreekt die argumentatie. Spreker wil daar meer helderheid over.

Zorgen heeft de VVD-fractie over de planning van kantoor- en bedrijventerreinen. Opnieuw constateert hij dat getallen uit plannen, die in juni zijn vastgesteld, afwijken van de getallen die in voorliggend ontwerp worden gepresenteerd. Feitelijk moet worden geconstateerd dat er in de komende planperiode amper wordt voorzien in kantorenterreinen. Juist omdat de dienstensector zeer breed in de provincie is vertegenwoordigd, noemt hij dat een slechte zaak.

Spreker wijst in dit verband ook op de stagnatie in het UCP, voor wat betreft het realiseren van kantoorruimte. De provincie zou moeten voorzien in reservemogelijkheden voor de bouw van kantoren.

Zijn fractie vindt de planning voor bedrijventerreinen in de komende planperiode eveneens te mager. Positief is zijn fractie over het voornemen van het kabinet om het locatiebeleid steeds meer over te laten aan gemeenten en provincies; zijn fractie kan dat volledig onderschrijven. Echter, wel plaatst hij een kritische kanttekening bij de zgn. vestigingsteams; zijn fractie is daarvan geen voorstander. Juist omdat het locatiebeleid moet worden overgelaten aan gemeenten, hebben vestigingsteams naar het oordeel van de VVD-fractie geen toegevoegde waarde. Graag wil hij weten wat de status is van de vestigingsteams in relatie tot de bevoegdheden van gemeenten.

Voorts vindt hij dat in voorliggend ontwerpstreekplan te gedetailleerd wordt ingegaan op de detailhandel. Ook dit beleid moet in toenemende mate aan gemeenten worden overgelaten. Datzelfde geldt eveneens voor de verblijfsrecreatie. Het aantal inwoners neemt steeds meer toe, de behoefte aan recreëren ook. Echter, uitbreiding van recreatievoorzieningen wordt erg moeilijk gemaakt. Zijn fractie is voor verruiming van dat beleid.

Spreker verwijst voorts naar de mondelinge inbreng van de gemeente Woerden. De desbetreffende woordvoerder liet blijken dat er in het westelijk wiedgebied meer woningbouwmogelijkheden zijn dan uit de tekst van het ontwerpstreekplan naar voren komt. Ook werd gepleit voor verruiming van de rode contouren in Harmelen. Echter, ook die mogelijkheden komen in voorliggend document niet naar voren. Spreker vraagt hiervoor bijzondere aandacht. Zijn opmerkingen hebben eveneens betrekking op Leersum, Rhenen en Zeist. Spreker benadrukt dat haalbare inbreidingslocaties in al die gemeenten ook daadwerkelijk moeten worden benut.

Opmerkelijk is het voorts dat de gemeente Bunschoten meer woningen wil bouwen dan door de provincie wordt toegestaan; Eemnes daarentegen krijgt een hoger bouwquotum dan gewenst. Zijn fractie vindt dit ongewenst en pleit ervoor om de wensen van deze gemeenten te honoreren. De gemeente Bunschoten heeft laten zien dat zij in staat is om een goede woningbouwlocatie te ontwikkelen. Zijn fractie pleit ervoor om die mogelijkheden ook daadwerkelijk te benutten.

Mevrouw Stadhouders heeft waardering voor het complexe streekplanproces, temeer daar dat volgens planning wordt uitgevoerd. Nu ligt een tussenproduct voor dat nog lang niet voldragen is en waarover in deze vergadering van gedachten wordt gewisseld.

Spreekster memoreert dat de provincies meer beleidsruimte krijgen o.a. op het gebied van de ruimtelijke ordening. Ter zake verwijst spreekster naar de zgn. Stellingnamebrief. Het is zaak dat daaraan wordt vastgehouden.

De CDA-fractie vindt het opvallend dat in de uitwerking van de deelgebieden de rode contouren sterk domineren. Haar fractie plaatst daarbij de nodige kanttekeningen. Haar fractie kiest voor de benadering vanuit de groene en blauwe contouren: eerst moet worden vastgesteld welke groene en blauwe gebieden moeten worden beschermd en pas daarna kunnen de rode contouren worden gedefinieerd. Haar fractie kan de argumentatie ten aanzien van de toepassing van rood en blauw in voorliggend ontwerp dan ook niet volgen.

Haar fractie is voorstander van flexibele toepassing van rode contouren. In de uitwerking van de deelgebieden worden aantallen te bouwen woningen genoemd. Deze systematiek lijkt veel op de oude woningcontingentering, echter, zij meent dat men van die systematiek afscheid had genomen. Het vaststellen van bouwmogelijkheden is iets heel anders dan het wegzetten van woningen. Het lijkt op het schuiven van cijfers, echter, daarmee komt de provincie niet tegemoet aan de wensen en behoeften van gemeenten. Gemeenten hebben ruimte nodig in hun beleid en de provincie moet dat beleid niet dirigistisch opleggen maar indicatief aangeven.

Voorts geeft zij aan dat er brede instemming bestaat over de elementen inbreiding en herstructurering. Echter, herstructurering kost tijd en geld en zal niet altijd soelaas bieden in de komende streekplanperiode. Dat betekent dat er toch uitbreidingslocaties nodig zullen zijn. Betaalbare huisvesting moet er komen. Zij pleit ter zake voor een flexibele houding van de provincie; het is een goede zaak wanneer tegemoet gekomen wordt aan de wensen van de kleine kernen. Desalniettemin mag inbreiding en herstructurering niet ten koste gaan “van het trapveldje”; open groen moet er wel blijven.

Ook haar fractie heeft behoefte aan een nadere onderbouwing van de inbreidingsaantallen.

Spreekster gaat vervolgens in op de woningtoewijzing in relatie tot kernbinding. Haar fractie heeft al eerder gevraagd waarom G.S. kernbinding van de hand wijst. De portefeuillehouder liet daarop weten dat kernbinding o.a. in juridische zin niet zou kunnen worden onderbouwd. Haar fractie denkt daar heel anders over. Spreekster benadrukt dat er ook in politiek Den Haag steeds meer stemmen opgaan voor het toepassen van kernbinding. Kernbinding wordt ook al in andere provincies toepast. Nogmaals vraagt zij of het standpunt ter zake van G.S. wel verstandig is. Zij vraagt dienaangaande om een heroverweging.

Haar fractie is er voorstander van dat de provincie experimenten met maatschappelijk gebonden eigendommen in het kader van het huisvestingsbeleid, dat wil zeggen verkoop onder voorwaarden, gaat stimuleren.

In voorliggend ontwerpstreekplan ontbreekt het grondbeleid. Het betreft hier een zeer complexe zaak, echter, het hoort wel thuis in een streekplan. Het is zaak dat de provincie zich op de grondmarkt een positie gaat verwerven, juist omdat de tijd begint te dringen. Zij verzoekt dienaangaande om nadere invulling in het ontwerpstreekplan.

Ten aanzien van het streekplanproces, hecht de CDA-fractie zeer aan de inbreng vanuit gemeenten en regio's. De provincie mag daarvan slechts afwijken, wanneer dat zeer duidelijk kan worden beargumenteerd. Opvallend vindt het CDA het dat in de deelplangebieden argumenten ontbreken waarom van wensen van gemeenten en regio's wordt afgeweken. Ter zake verzoekt zij om duidelijkheid: die argumentatie moet alsnog worden gegeven, juist om vervolgens een goede afweging in het beleid te kunnen maken.

Vragen heeft zij over de afstemming tussen het RSP van het BRU en het streekplan van de provincie Utrecht. Het is zaak dat wordt gewacht op de inbreng van het BRU ten behoeve van het streekplan.

Wanneer dat uitstel van het streekplanproces tot gevolg zou hebben, dan kan haar fractie daarmee leven juist omdat de kwaliteit van het proces voor de snelheid gaat.

Haar fractie is voorstander van de bouwlocatie Rijnenburg, in combinatie met de wateropgave en verkeersontsluiting. Echter, op voorhand is de verwachting dat deze locatie voor wat betreft het realiseren van woningen in de komende streekplanperiode niet veel soelaas zal bieden. Haar fractie is voorstander van het onderzoeken van de ontwikkelingsmogelijkheden van Rijnenburg en zij realiseert zich dat dit tijd kost. Desgevraagd laat zij weten niet verder op Rijnenburg te willen ingaan. Dienaangaande moet ook de inbreng van het BRU worden afgewacht.

Vorst verwijst zij naar de inbreng van de gemeente Bunschoten. Deze gemeente pleit voor de bouw van meer woningen dan nu in voorliggend ontwerpstreekplan wordt aangegeven. Haar fractie ondersteunt die wens, juist omdat uitbreiding van woningen aan de oostzijde van de gemeente Bunschoten goed inpasbaar is. Ook nu is weer niet duidelijk wat de argumenten van de provincie zijn om af te wijken van de wensen ter zake van de gemeente Bunschoten.

Opmerkelijk is het dat Eemnes en Soest op grond van voorliggend ontwerpstreekplan bedrijventerreinen moeten gaan ontwikkelen, terwijl ze daar niet om hebben gevraagd. Haar fractie vraagt om opheldering.

Vragen stelt zij over de positie van Woerden in relatie tot Utrecht West. Woerden heeft geen regionale ambitie maar is voorstander van spreiding over de kernen. Zij vraagt of die wens, die eveneens door de kernen Lopik en Montfoort op tafel werd gelegd, bespreekbaar is.

Haar fractie stemt in met de plannen voor de regionale bedrijventerreinen. Daarbij tekent ze wel aan dat de verkeersproblemen rond Woerden moeten worden opgelost.

De gemeente Wijk bij Duurstede bevindt zich in een agrarisch kerngebied. De afweging van de provincie ten aanzien van de inbreng van deze gemeente heeft haar instemming; Wijk bij Duurstede behoeft niet zoveel ruimte te krijgen als waarom is verzocht.

De heer Levering constateert dat voorliggend document het eerste concept binnen de hoofdlijnen is en dat pas in de volgende fase de inspraakronde volgt.

Zijn fractie is tevreden over het huidige streekplanproces. Een en ander verloopt volgens de uitgezette lijn. Zo wordt het plan niet vastgesteld vóór de provinciale statenverkiezingen.

Hij vindt het correct dat in het plan niet wordt ingegaan op de Stellingnamebrief. De staten van Utrecht hebben een eigen afweging gemaakt voor wat betreft de hoofdlijnen van beleid, ook op het gebied van de RO, en daar dienen de staten zich aan te houden.

Hij constateert dat de VVD-fractie opnieuw pleit voor maximale beleidsruimte van gemeenten, echter, voorbij gegaan wordt aan de eigen verantwoordelijkheid van de provincie op het gebied van de ruimtelijke ordening, nl. de bovenlokale verantwoordelijkheid. De PvdA-fractie hecht zeer aan die bovenlokale verantwoordelijkheid van de provincie Utrecht.

Spreker constateert dat er in voorliggend ontwerpstreekplan “mooie teksten” staan, daar waar het gaat om beheerste groei, echter, toch vindt zijn fractie dat er sprake is van “rozengeur en prikkel-draad”. Voorzichtigheid is geboden met de economische groei. In de achterliggende periode hebben zich in dat opzicht grote ontwikkelingen voorgedaan, maar deze mogen niet leiden tot verstikking. Zijn fractie schaaft zich achter de opgave voor de bedrijventerreinen.

Voor wat betreft de kantorenlocatie, benadrukt spreker dat er meer oog moet komen voor de huidige leegstand van kantoorpanden.

De heer V.d. Oosten laat desgevraagd weten dat er in een streekplan alleen maar kantoorlocaties kunnen worden gepland, dat wil niet zeggen dat ze ook te allen tijde moeten worden ontwikkeld. Wanneer er minder behoefte is aan kantoorruimte, dan is het mogelijk de bouw daarvan te temporiseren.

De heer Levering wijst vervolgens op de negatieve mobiliteitsbalans tussen Utrecht en Flevoland. Veelal wordt gesteld dat er in de provincie Utrecht arbeidsplaatsen moeten worden gecreëerd, echter, het is ook mogelijk om Flevoland aantrekkelijker te maken voor het vestigen van bedrijven.

Ten aanzien van de zgn. lagenbenadering, stelt spreker dat de PvdA-fractie de mening is toegedaan dat water als het 1^e ordenend principe moet worden beschouwd. Over problematische locaties, als b.v. Rijnenburg, zal in latere instantie van gedachten moeten worden gewisseld.

De benamingen “occupatielaag” en “thematisch ruimtelijk beleid” vindt hij vreemd. Zijn voorstel is om daarvoor in de plaats duidelijker begrippen te gaan hanteren.

Zijn fractie kan instemmen met woningbouw in steden, wanneer daartoe mogelijkheden zijn, echter, oog moet er blijven voor de open ruimte. Voorts wijst hij op de noodzaak van gevarieerde bouw.

30% van de woningen moet sociale bouw zijn en er dient gedifferentieerde woningbouw plaats te vinden. Nadere aandacht behoeft de woningbouw in de kleinere kernen. Voorkomen moet worden dat alleen in het duurere segment wordt gebouwd.

Zijn fractie is voorstander van het werkelijk invulling geven aan het principe van schaken op de Heuvelrug. Nadrukkelijk moet worden bewaakt dat invulling met rood door groen wordt gecompenseerd.

Een inhoudelijke discussie is nodig over de kernbinding kleine gemeenten. Wanneer er door de provincie een restrictief beleid wordt ingezet, dan moet dat t.a.v. de kernbinding ruimer worden ingevuld.

De heer Rüter spreekt waardering uit voor voorliggend ontwerpstrekkplan. Het betreft hier een correcte uitwerking van de hoofdlijnen, zoals door de staten werd besloten.

Wel mist zijn fractie de volgende uitwerkingen:

- Doorkijk na 2015
- Handleiding bestemmingsplan buitengebieden en de uitwerking van de toepassing van de Ruimte voor Ruimte regeling
- Gedetailleerd kaartmateriaal, met name in stedelijke gebieden. Nu worden stedelijke gebieden geheel rood ingekleurd, terwijl er ook daar grote groene gebieden zijn. Dat vraagt om genuanceerd kaartmateriaal.
- Het meer in detail weergeven van de Groene Werklandschappen.

Zijn fractie kan op hoofdlijnen met deze eerste uitwerking instemmen. Echter, sinds juni 2002 is er sprake van een recessie, hetgeen gevolgen heeft voor bedrijventerreinen, kantoorlocaties en de onderkant van de woningmarkt. Daar doen zich verschuivingen voor. Ook heeft de rijksoverheid minder middelen beschikbaar voor de financiering van de provinciale ambities. Zijn fractie hecht eraan om de ambities van de provincie niet naar beneden bij te stellen. Nadrukkelijk moet worden uitgedragen dat de provincie hecht aan een kwalitatief goed RO-beleid.

Het lijkt erop alsof er relatief erg veel nadruk moet worden gelegd op daadkracht en het presteren van de provincie. Echter, wanneer de staten vertrouwen hebben in het provinciaal beleid, dan kunnen zij van “overvragen” afzien. Zijn fractie vindt het belangrijker dat er kleinere claims worden ingediend die ook daadwerkelijk worden gehonoreerd, dan grote claims die niet haalbaar blijken te zijn.

Zijn fractie onderschrijft het groene en blauwe primaat in laag 1 (en niet in laag 3). Natuur is een afgeleide van milieu, klimaat, water en bodem en is onderdeel van de 1^e laag. Water moet als een ordenend principe worden beschouwd. Wanneer daarvan wordt afgeweken, dan moet er worden gecompenseerd en gemitigeerd.

Voor wat betreft de verstedelijkingsopgave, heeft zijn fractie vertrouwen in inbreidingslocaties in gemeenten. Overigens meent zijn fractie dat uitbreiding niet nodig behoeft te zijn, wanneer de volgende voorstellen in overweging worden genomen:

- Overleg aangaan met Flevoland

- Zorgdragen voor een efficiëncyslag van 5% in de woningbouwopgave. Wanneer daarin wordt voorzien, en het beschikbare instrumentarium wordt maximaal ingezet, behoeft er in de provincie Utrecht geen enkele woning meer buiten de contour te worden gebouwd. Zijn fractie is van oordeel dat de Ruimte voor Ruimte regeling geen generieke werking mag krijgen. Een gebiedsgerichte aanpak moet mogelijk zijn. In de groene contour mag de Ruimte voor Ruimte regeling niet worden toegepast en functieverandering is daar, wat zijn fractie betreft, niet toegestaan. Ook mogen de recreatiebedrijven daar niet worden uitgebreid. Terughoudend wil zijn fractie omgaan met het creëren van buitenplaatsen en landgoederen. Vragen zijn er over de zonering aan de oostelijke kant van Langbroek. De kleinere kernen mogen meer voor de eigen inwoners gaan bouwen, juist om de leefbaarheid van de kleine kernen op peil te houden. Zijn fractie vraagt om een snelle uitwerking van de plannen die nu nog ontbreken.

De heer Renzema is van oordeel dat voorliggend ontwerpstreekplan goed ingaat op de diverse mogelijkheden die er zijn, ook binnen gemeenten, voor invulling van de woningbouwopgave. Daarbij moet worden voorkomen dat het landelijk gebied wordt aangetast. Voorts is hij van oordeel dat de provincie zich dient te realiseren dat besluitvorming over bepaalde terreinen, b.v. de wateropgave, grote kostenposten tot gevolg hebben. Hij constateert dat er nog geen waterrekening voor Rijnenburg is opgesteld. Ook moet in de afwegingen worden meegenomen dat Rijnenburg zich niet aan een spoorlijn bevindt. Hij verzoekt ook die effecten in een berekening op te nemen. Hij heeft er begrip voor dat dit de nodige tijd vergt. De definitieve besluitvorming over Rijnenburg is volgens zijn fractie pas mogelijk wanneer er een complete rekensom voorhanden is. Verheugend noemt hij het dat er ruimte is voor inbreiding. Wel is zijn vraag of de inbreidingsmogelijkheden voortkomen uit gemeentelijke plannen of dat deze door de provincie worden opgelegd. Zijn fractie is ingenomen met de uitwerking van het algemene beleid. Van belang is het dat de feitelijke uitwerking van de plannen in de gemeenten nauwlettend wordt gevolgd. Spreker gaat vervolgens in op de woningbouw in Soesterberg. De geplande woningbouw aldaar levert spanning op voor het proces dat op de Heuvelrug gaande is. Hij vraagt of de bouwplannen voor Soesterberg andere ontwikkelingen in de regio kunnen gaan blokkeren. Ook zijn fractie hecht zeer aan transparantie. Dat betekent dat wanneer de provincie wil afwijken van gemeentelijke voornemens, dat heel duidelijk moet worden beargumenteerd.

Mevrouw Haak spreekt waardering uit voor voorliggend conceptstreekplan. De uitgangspunten voor beheerste groei en kwaliteit van de leefomgeving zijn goed doorgevoerd. Nu komt het aan op uitwerking en uitvoering. Zij betreurt het, dat er in deze fase nog steeds sprake is van een ambtelijk concept. Ook gemeenten hebben er zo langzamerhand behoefte aan om kennis te nemen van de keuze van het college van G.S. Haar fractie onderschrijft dat er voor 2008 moet worden aangegeven waar de piekberging van water moet worden gelokaliseerd. De provincie mag het watervraagstuk niet voor zich uitschuiven. Haar fractie onderschrijft het standpunt van D66 ten aanzien van Rijnenburg. De EHS is heel goed in beeld gekomen, hoewel er veel bedreigingen zijn. Dergelijke bedreigingen komen ook in beeld bij het Hart van de Heuvelrug, b.v. de Amersfoortsestraatweg met ontwikkelingen als EHS-verbindingen. Het is van groot belang dat er voor de gewenste ontwikkelingen ruimte wordt gecreëerd, tegelijkertijd moet worden geconstateerd dat die ruimte nu al wordt weggegeven. Haar fractie gaat akkoord met de uitgangspunten ten aanzien van de zonering. Wel zijn er nog onduidelijkheden. De zonering moet nog verder worden ingevuld. Hoewel haar fractie in beginsel enthousiast was over het Ruimte voor Ruimte beleid, gaat het te ver om dat integraal voor de gehele provincie van toepassing te verklaren. Het is zeker niet de bedoeling

dat er in open gebieden op de kavel wordt gebouwd. Haar fractie pleit voor een gebiedsgerichte invulling van het Ruimte voor Ruimte beleid.

Vragen zijn er over de financierbaarheid van het beleid. Momenteel wordt sterk gefocust op de rode contouren, echter, ook dient te worden nagegaan of er alternatieven mogelijk zijn.

Haar fractie onderschrijft ten aanzien van de woningbouw het inbreidingsprincipe maar wel doet zich de vraag voor in hoeverre de genoemde getallen realistisch zijn. Ook de termijnen om het beleid te realiseren, brengt zij onder de aandacht. Zo vraagt het verplaatsen van bedrijven en het realiseren van woningen ook in procedureel opzicht veel tijd.

Met het oog daarop vraagt haar fractie of er in het voorliggende streekplanontwerp een duidelijke scheiding kan worden aangebracht tussen woningbouwplannen, die in de komende streekplanperiode realiseerbaar zijn, en de plannen die pas in daaropvolgende fases haalbaar zijn.

Ten aanzien van de uitbreidingslocaties, heeft zij begrip voor de cijfers en getallen die aan de plannen ten grondslag liggen, echter, zodra de contouren door de provincie zijn vastgesteld, dienen de gemeenten zelf te bepalen hoe zij de bouwplannen binnen de contouren vorm willen geven. De discussie over het westen van de provincie wil haar fractie koppelen aan de discussie over kernbinding. Goed overleg over de lokale behoefte van kernen is noodzakelijk. Haar fractie vindt dat eerst moet worden nagegaan of kernbinding soelaas biedt voor de problematiek en dat pas in tweede instantie uitbreidingslocaties in beeld mogen worden gebracht.

In het 1^e concept van het ontwerpstreekplan wordt ingegaan op het locatiebeleid. Duidelijk is dat dit nader moet worden uitgewerkt. Zij memoreert dat de commissie R&G pas eenmaal heeft gesproken over het locatiebeleid. Haar fractie plaatst de nodige kanttekeningen bij het locatiebeleid, zoals dat nu wordt omschreven. Nadere discussie daarover in commissieverband, op basis van betere uitwerkingsvoorstellen, is noodzakelijk

Voor wat betreft de uitvoering, vindt zij het een goede zaak dat er een actieprogramma wordt opgesteld en dat er afspraken met de regio worden gemaakt.

Spreekster constateert dat er t.a.v. een aantal onderwerpen wordt gesproken over convenanten worden afgesloten. Echter, zij verwijst naar de door haar eerder naar voren gebrachte regiocontracten, die h.i. vele mogelijkheden bieden o.a. ten aanzien van het maken van afspraken met de regio over b.v. woningbouw, het realiseren van blauw en groen en de wijze van financiering. Vaak geeft dit in de regio's ook meer draagvlak voor het uitvoeren van het beleid. De commissie R&G zou hierover ook moeten nadenken.

Het is haar voorts niet duidelijk in hoeverre er in regionaal verband afspraken zijn gemaakt over het RSP. Verslaglegging daarover ontbreekt, hoewel in deze commissie herhaaldelijk is gevraagd naar de voortgang en het tempo van het RSP.

Ten aanzien van Bunschoten/Spakenburg is haar fractie van mening dat er in de regio duidelijke afspraken moeten worden gemaakt. Zij wijst op de eigen verantwoordelijkheid van de provincie Utrecht, b.v. ten aanzien van ontsluiting van bouwlocaties. Haar fractie is van oordeel dat, wanneer aan de provinciale voorwaarden wordt voldaan, het voorstel van de regio leidend moet zijn. Zij heeft geen argumenten gehoord, waarom van voorstellen van de regio Eemland zou moeten worden afgeweken.

Op een vraag van de heer V.d. Oosten herhaalt mevrouw Haak dat de woningbehoefte van Bunschoten in regionaal verband moet worden beoordeeld en aan de provinciale kaders moet worden getoetst. Zij heeft op dit moment niet gehoord dat de voorstellen van de gemeente Bunschoten niet in de provinciale kaders zouden passen.

De heer V.d. Berg wijst erop dat de Koepelnotitie Fysieke Leefomgeving ook in het kader van voorliggend ontwerpstreekplan van groot belang is. Voorts refereert hij aan de Stellingnamebrief van het kabinet, waardoor er meer ruimte is ontstaan om voor eigen behoefte te gaan bouwen. Zijn

fractie is voorstander van meer eigen beleidsruimte. Hij gaat ervan uit dat het college van G.S. daar ook zo over denkt, zo niet, dan moet dat nog voor de komende provinciale statenverkiezingen duidelijk worden. Voor wat betreft de samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ordening, mist zijn fractie in voorliggend ontwerp-streekplan de vermelding van de gemeenten Leusden, Woudenberg, Scherpenzeel, Barneveld en Renswoude. Hij pleit ervoor om de samenwerking tussen genoemde gemeenten nadrukkelijk in de ruimtelijke visie te betrekken.

Hij constateert dat de SGP's niet integraal op voorliggend ontwerp aansluiten. Zijn fractie is van oordeel dat de wens van gemeenten veel meer tot uitgangspunt voor het beleid moet worden genomen.

Zijn fractie vindt de beheerste groei een goed uitgangspunt, echter, bij de invulling van dat beleid lijkt het erop alsof er in het geheel geen groei mogelijk zou zijn. Spreker noemt dit vreemd. Niet alleen in de stedelijke gebieden maar ook bij de kleine kernen moet woningbouw mogelijk zijn. De contouren dienen in dat opzicht ook wat speelruimte te bieden.

Zijn fractie is voorstander van de integrale benadering van mobiliteit en wonen en werken. Waar mogelijk dient dit te worden bevorderd, niet alleen in stedelijke gebieden, maar ook in kleine kernen waar toch ook de werkgelegenheid moet worden bevorderd.

Voorstander is zijn fractie van de Flevolandoptie; zijn fractie heeft deze optie jarenlang bepleit.

Aandacht vraagt spreker vervolgens voor het midden- en kleinbedrijf. De huidige werkloosheid treft met name de lager opgeleiden, en het MKB is juist voor die categorie werknemers een belangrijke motor. Zijn fractie vraagt hier specifieke aandacht voor.

Zijn fractie stemt in met een bredere doelstelling van de agrarische sector, echter, de "gewone" agrarische bedrijvigheid mag niet worden vergeten, juist omdat de agrariërs de economische dragers van het buitengebied zijn.

De problematiek van de mobiliteit wordt in zijn optiek toch wat eenzijdig benaderd. Hij onderschrijft dat de kwaliteit van de infrastructuur en een betere benutting van de aanwezige infrastructuur van belang is, echter, aan uitbreiding van de infrastructuur valt niet te ontkomen. Zijn fractie wil het openbaar vervoer centraal stellen, ook in het landelijke gebied. Juist in het openbaar vervoer moet meer worden geïnvesteerd.

Zijn fractie hecht bijzonder aan de regionale inbreng, b.v. van het BRU. Hij houdt een pleidooi om de woningbehoefte van de gemeente Bunschoten/Spakenburg ook daadwerkelijk te honoreren. Het gaat hier om een dynamische gemeente en deze gemeente heeft bewezen dat bouwplannen goed kunnen worden uitgevoerd.

De beweringen ten aanzien van het water worden steeds opnieuw verder afgezwakt. Nadrukkelijk stelt zijn fractie dat water een ordenend principe dient te zijn en als zodanig als uitgangspunt moet worden gehanteerd.

Op pag. 16 wordt in het kader van de sociale samenhang ingegaan op o.a. individualisering en ontzuiling. In dat kader wordt opgemerkt "dat dit geen negatief fenomeen hoeft te zijn maar in de context van sociaal beleid wel vaak als negatief begrip wordt gehanteerd". Daaraan wordt toegevoegd "dat deze begrippen moeten worden omgevormd van een negatief naar een positief gegeven". Spreker mist hierbij echter een onderbouwing. Zijn fractie beoordeelt genoemde begrippen in beginsel wel als negatief. Graag wil hij vernemen wat het college met voornoemde tekst beoogt. Zijn voorstel is een en ander te verduidelijken c.q. aan te passen.

De heer Witteman heeft waardering voor voorliggend ontwerp-streekplan; het plan geeft hem veel vertrouwen voor de toekomst.

Spreker vraagt waarom de bouw van 1000 woningen nu wordt gepositioneerd in het westelijk deelgebied van de provincie Utrecht. Een onderbouwing daarvan mist hij.

Graag wil hij een toelichting op de randwegen.

Op pag. 47 wordt gemeld dat iedereen die een woning zoekt de kans moet hebben om een woning te vinden die aansluit bij zijn financiële mogelijkheden. Zijn vraag is of de provincie aan inkomenspolitiek gaat doen.

Hij heeft ervaren dat gemeenten vaak “grote woorden” wijden aan het bouwen van woningen voor de eigen bevolking, echter, in de praktijk komt het er op neer dat er meestal voor de hogere inkomens wordt gebouwd.

Voor wat betreft het streekplanproces, wijst spreker erop dat de provincie zeer goed moet luisteren naar de wensen van de gemeenten, echter, de provincie draagt ter zake de eindverantwoordelijkheid. Zijn fractie deelt de zorg, die door de VVD-fractie is uitgesproken, over het woningtekort in de provincie Utrecht. Opmerkelijk in dit verband is het stagneren van de bouw in de vinexlocaties. Spreker wijst erop dat het bouwen van meer woningen niet per definitie hoeft te leiden tot meer inwoners. Het aantal inactieven neemt in de komende jaren sterk toe. Dit gegeven betekent dat de huidige infrastructuur niet hoeft te worden uitgebreid, z.i. kan “men met minder asfalt uit de voeten”.

In tegenstelling tot de VVD-fractie, is spreker wel voorstander van het instellen van vestigingsteams. Zijn fractie heeft daar juist veel vertrouwen in, omdat juist een vestigingsteam in de praktijk ervaring en deskundigheid kan opbouwen.

Hij stemt ermee in dat Rijnenburg als bouwlocatie pas na 2015 echt in beeld zal komen.

De voorzitter geeft de portefeuillehouder gelegenheid om op voorgaande op- en aanmerkingen te reageren.

De heer Streng constateert dat het merendeel van de fracties ervoor pleit om als provincie meer naar de gemeenten te luisteren. In dit verband is o.a. concreet gewezen op Lopik, Montfoort en Bunschoten en is ervoor gepleit om die kernen meer uitbreidingscapaciteit en groeimogelijkheden te geven. De vraag is dan wel aan de orde of het uitgangspunt van 65.000 woningen niet wordt aangetast. Ook is gevraagd of men zelfs onder die grens van 65.000 kan uitkomen. Helder in beeld moet komen hoe al die wensen zich verhouden tot de uitgangspunten “beheerste groei” en “ruimtelijke kwaliteit” alsmede de geplande 65.000 woningen.

Hij onderschrijft de kritische kanttekeningen van de fracties, dat onvoldoende wordt uitgelegd waarom de provincie in zijn afwegingen afwijkt van wensen van gemeenten. Hij zegt toe dat er alsnog een heldere onderbouwing zal worden geleverd. Hij sluit niet uit dat een en ander, in dit dynamische proces, tot bijstelling zal leiden.

Opmerkingen zijn er voorts gemaakt over de rode contouren, gekoppeld aan een zekere flexibiliteit. De commissie wil meer ruimte om te kunnen inspelen op ontwikkelingen die nu nog niet voorzien kunnen worden. Hij zegt toe dat hier bijzondere aandacht aan zal worden besteed.

De uitgangspunten ten aanzien van de “touwtjesmethodiek” zijn helder. Bij een gelijkblijvend oppervlak, hebben gemeenten de mogelijkheid om grenzen aan te passen en uit te ruilen. Ook is er de mogelijkheid om gebruik te maken van de afwijkingsbevoegdheid.

Vragen zijn er gesteld over de hoge aantallen woningen die in de inbreidingslocaties zouden moeten worden gerealiseerd. Spreker benadrukt dat de plannen daarvoor door gemeenten zelf zijn aangeleverd. In dit kader verwijst hij naar pag. 59, tweede alinea waar wordt aangegeven: “Als actuele ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, kan in de loop van de streekplanperiode ruimte worden geboden aan meer woningbouw binnen de kern dan nu voorzien en haalbaar geacht. Indien dit leidt tot een verhoging van het totale gemeentelijke bouwprogramma dan zullen wij daar, gebruik makend van onze interpretatievrijheid, in beginsel medewerking aan verlenen”.

De provincie wil concreet gaan inzetten op inbreidingslocaties en op het realiseren van de restcapaciteit. Het college van G.S. heeft daarover een eensluidend standpunt ingenomen.

Opmerkingen zijn gemaakt over de relatie tussen het RSP en het streekplan. Spreker heeft overleg gehad met de portefeuillehouder van het BRU en in dat gesprek is herbevestigd dat de plannen van provincie en BRU op elkaar worden afgestemd. Uiteindelijk dient het RSP te passen in de kaders van het streekplan.

Hij gaat ervan uit dat het structuurbeeld van het RSP beschikbaar is alvorens het ontwerpstreekplan door G.S. en P.S. wordt vastgesteld.

Spreker zet vervolgens uiteen dat de ontwerp gebiedsvisie Hart van de Heuvelrug in voorliggend ontwerpstreekplan is verwerkt.

Herhaalde malen zijn de fracties ingegaan op de plannen voor Rijnenburg. Voor alle duidelijkheid stelt spreker dat de bouwlocatie Rijnenburg niet is meegenomen in de woningaantallen voor het komende streekplanperiode.

Het college van G.S. is van oordeel dat eerst de Vinexlocatie Leidsche Rijn moet worden afgewikkeld en dat pas daarna Rijnenburg in beeld komt. Op dat moment zal nadere invulling aan Rijnenburg moeten worden gegeven, ook in relatie tot de wateropgave.

De plannen voor de infrastructuur worden afgestemd met de SNPU.

Een aantal fracties heeft G.S. verzocht opnieuw na te denken over de zgn. bindingseisen, aangezien deze van belang kunnen zijn voor het RO beleid van met name de kleinere kernen. Spreker memoreert dat de staten medio 2002 de nota "Wonen" hebben vastgesteld waarin wordt uitgegaan van vrijheid van vestiging. Gemeenten moeten sterke argumenten aandragen, wil de provincie instemmen met de toepassing van bindingseisen. Onlangs heeft de provincie op een dergelijk verzoek van een gemeente negatief gereageerd.

De voorzitter constateert dat er geen behoefte is aan een tweede ronde.

Hij sluit de discussie over het eerste concept van het ontwerpstreekplan af.

4.a Schriftelijke adviesronde

Bij de brief van 13 februari jl. zijn in een schriftelijke adviesronde twee stukken onder de aandacht gebracht.

De commissieleden worden verzocht om hierop voor 1 maart a.s. te reageren.

4.b Verslag van de vergadering R&G van 27 februari jl.

Verzocht is om op- en aanmerkingen op voornoemd verslag voor 1 maart a.s. door te geven.

Mochten er geen opmerkingen inkomen voor genoemde periode, dan wordt het concept-verslag ongewijzigd vastgesteld, dit met het oog op de "vergaderloze periode" rond de verkiezingen.

4. Rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

5. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.